

Naar aanleiding van het artikel in de Volkskrant met de titel 'Thuiswerken? Dat wordt vooral nog gedaan door de laptopwerker' en mijn eigen ervaring met het thuiswerken en wat ik om mij heen zie en hoor heb ik onderstaande tekst geschreven.

Link naar het artikel: <https://www.volkskrant.nl/cs-b7e56668/>

Het artikel zoomt in op de segregatie/ ongelijkheid die (mogelijk) gaande is:

Sinds COVID is het thuiswerken aanzienlijk toegenomen. Voor deze periode werd door met name werkgevers het thuiswerken veelal als problematisch en onwenselijk gezien, terwijl het in coronatijd juist de oplossing was voor mensen om aan het te werken blijven en voor bedrijven om te kunnen blijven functioneren.

Thuiswerken brengt duidelijke voordelen met zich mee. Het bespaart reistijd en geeft werknemers meer controle over hun eigen (werk)dag. Maar wat betekent dit voor de groep werkenden die níét de luxe van thuiswerken heeft?

Uit onderzoek van het Nidi maakt pijnlijk duidelijk hoe sterk de scheidslijn is tussen praktisch en theoretisch geschoolden. De "laptopklasse" kan haar dagen flexibel indelen, terwijl werknemers in sectoren zoals zorg, bouw en transport wel fysiek aanwezig moeten zijn en nauwelijks profiteren van deze nieuwe werkcultuur. Hierdoor ontstaat het risico dat bestaande ongelijkheden op de arbeidsmarkt worden versterkt.

Het is niet alleen een kwestie van werkcomfort, maar ook van sociale segregatie. Als verschillende opleidingsniveaus elkaar steeds minder treffen op de werkvloer, wordt de kloof tussen deze groepen groter. Dit heeft gevolgen voor onderlinge samenwerking, wederzijds begrip en sociale mobiliteit. Waar praktisch opgeleiden zich fysiek op de werkvloer bevinden, opereren theoretisch opgeleiden steeds vaker vanuit hun eigen bubbel - een ontwikkeling die zich niet alleen op het werk afspeelt, maar ook in de samenleving zichtbaar is.

Tegelijkertijd blijft de vraag staan: hoe kunnen we werkenden zonder thuiswerkmogelijkheid tóch meer flexibiliteit bieden? Zijn er manieren om hen tegemoet te komen, bijvoorbeeld met andere werktijden,

betere roosters of extra compensatie? Initiatieven zoals het thuis laten uitvoeren van administratieve taken in de zorg zijn een stap in de goede richting, maar blijven voorlopig nog uitzonderingen.

De discussie over thuiswerken mag dan vooral gaan over efficiëntie en welzijn, maar het is ook een vraagstuk van eerlijkheid. Willen we een arbeidsmarkt waarin bepaalde groepen structureel meer voordelen genieten dan anderen? Of kunnen we manieren vinden om werk - zowel praktisch als theoretisch - toekomstbestendig én rechtvaardig in te richten?

==

Eenzaamheid

Naast de sociale scheiding tussen werkenden, zie ik in mijn omgeving nog een ander effect van thuiswerken: eenzaamheid. Dit aspect komt niet aan bod in het Volkskrant-artikel, maar is wel iets wat steeds vaker speelt. Voor sommige mensen kan het door het niet naar het werk gaan het gebrek aan direct sociaal contact zwaar wegen. De hele dag niemand zien of slechts minimale interactie hebben kan op termijn het werkplezier verminderen. Als de situatie lange tijd onveranderd blijft, kan het zelfs leiden tot gevoelens van somberheid of depressie.

Naar kantoor gaan is immers meer dan alleen fysiek aanwezig zijn; het betekent ook deel uitmaken van een sociale omgeving. De meeste mensen hebben dat contact nodig om zich goed te voelen. Zonder sociale interactie kan het leven eentonig en leeg aanvoelen. Dit is een risico waar we waakzaam voor moeten zijn bij langdurig thuiswerken.

Het gemak van thuiswerken kan dus uiteindelijk omslaan in ongemak. Daarom kan het verstandig zijn om af en toe weer bewust voor kantoorwerk te kiezen. Als dat geen optie is, is het belangrijk om het gemis aan sociaal contact op een andere manier te compenseren. Plan bijvoorbeeld sociale activiteiten in de avonden om aan je behoefte aan interactie te voldoen. Ook een eenvoudige wandeling tijdens de lunchpauze kan al helpen. Beweging is niet alleen goed voor je lichaam, maar frisse lucht en het zien van andere mensen kunnen ook mentaal veel doen. Maak er een gewoonte van om onderweg mensen te begroeten of een kort praatje te maken. Je weet nooit welke nieuwe contacten daaruit kunnen ontstaan! ;)

Thuiswerken brengt op korte en lange termijn uitdagingen met zich mee het vergroot (mogelijk) ongelijkheid en kan voor sommige mensen leiden tot eenzaamheid.

===

Is het herkenbaar voor de classis Overijssel-Flevoland?

Als ik kijk naar mijn eigen omgeving, vraag ik me af of deze segregatie tussen thuiswerkers en niet-thuiswerkers echt zo sterk speelt. Wat ik wél merk, is dat sommige thuiswerkers een zekere mate van eenzaamheid ervaren.

Daarnaast vermoed ik dat het verschil tussen stads- en dorpsleven hier ook een rol speelt. In kleinere gemeenschappen, waar mensen elkaar sneller tegenkomen in het dagelijks leven, is de impact van thuiswerken wellicht minder groot dan in steden, waar anoniem werken en leven makkelijker samengaat.

===

Rol van de kerk

Kunnen we als kerk hierin een rol spelen?

Eenzaamheid

De kerk kan op verschillende manieren een rol spelen bij het tegengaan van de eenzaamheid en het gebrek aan sociaal contact dat bij veel thuiswerkers op de loer ligt. Een aantal manieren waarop we als kerk mogelijk iets kunnen betekenen?

1. Het creëren van een sociale gemeenschap

De kerk is van oudsher een plek waar mensen samenkomen en verbondenheid ervaren. Voor thuiswerkers kan de kerk een waardevolle ontmoetingsplek zijn, niet alleen op zondagen, maar ook doordeweeks. Dit kan helpen om de sociale interactie te behouden.

2. Organiseren van activiteiten en ontmoetingen

De kerk kan specifieke activiteiten organiseren voor thuiswerkers, zoals:

- Open koffieochtenden of lunchbijeenkomsten: Een vast moment in de week waarop thuiswerkers elkaar kunnen ontmoeten, werken of samen pauzeren.
- Werkplekken in de kerk: Dit zou kunnen helpen voor thuiswerkers die af en toe behoefte hebben aan een andere omgeving.

- Wandelgroepen: De kerk kan een wekelijkse of dagelijkse wandelgroep organiseren, waarbij thuiswerkers samen buiten komen en sociaal contact hebben.

3. Bieden van pastorale zorg en een luisterend oor

Voor wie zich door thuiswerken eenzaam of verloren voelt, kan de kerk ook een plek zijn waar men terecht kan voor gesprekken en steun. Pastoraal werkers en vrijwilligers kunnen een luisterend oor bieden en helpen om gevoelens van isolement te verminderen.

Segregatie/ ongelijkheid: de kerk als verbindende factor

Naast eenzaamheid kan de kerk ook een rol spelen in het dichten van de kloof tussen thuiswerkers en niet-thuiswerkers. Dit raakt direct aan gemeenschapsvorming en solidariteit.

1. Brugfunctie zijn tussen de verschillende groepen

Door bewust ontmoetingen te stimuleren tussen praktisch en theoretisch geschoolden, kan de kerk bijdragen aan wederzijds begrip en het verkleinen van sociale scheidslijnen. Dit kan bijvoorbeeld door:

- Gespreksavonden
- Activiteiten waar verschillende beroepsgroepen elkaar treffen
- Vrijwilligerswerk

2. Aandacht voor de discussie

De kerk kan een stem laten horen in de discussie over 'arbeidsrechtvaardigheid'. Dit kan door het bespreekbaar maken van ongelijkheid op de arbeidsmarkt in preken en studiegroepen.

==

Kansen voor kerken met betrekking tot de thuiswerkers

De ontwikkelingen rondom thuiswerken bieden niet alleen uitdagingen, maar ook kansen voor de kerk. De behoefte aan verbondenheid en zingeving groeit. Dit kan resulteren in:

- *Meer betrokkenheid bij kerkelijke activiteiten*: omdat mensen op zoek zijn naar sociale structuren die niet langer vanzelfsprekend zijn via werk.
- *Nieuwe mogelijkheden voor doordeweekse activiteiten*: omdat thuiswerkers tijd flexibeler kunnen indelen, kunnen we als kerken misschien onze activiteiten buiten de traditionele erediensten uitbreiden.

- Ochtend- en lunchbijeenkomsten: als een alternatief voor het koffieautomaatgesprek op kantoor.
 - Werkplekken in de kerk: aar mensen kunnen thuiswerken in een gedeelde ruimte en tegelijkertijd verbonden blijven met een gemeenschap.
 - Doordeweekse Bijbelstudies of gespreksgroepen die beter aansluiten bij flexibele agenda's van thuiswerkers.
- *Financiële en organisatorische kansen:* Kerken kunnen mogelijk ook praktisch profiteren van de veranderde werkomgeving:
- Het verhuren van ruimtes als flexwerkplekken, waardoor kerken een extra inkomstenbron kunnen genereren.
 - Meer vrijwilligers en actieve gemeenteleden, omdat flexibele werktijden het mogelijk maken dat meer mensen zich inzetten voor kerkelijke activiteiten.
 - Meer intergenerationele contacten, doordat mensen die niet (meer) op kantoor werken gemakkelijker overdag kunnen deelnemen aan kerkelijke activiteiten en ouderen kunnen ontmoeten.

